

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

Kárpáti Magyar Krónika XXI. (VIII). évfolyam, 21. (226.) szám. 2017. november 1.

Írta: Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit, Lőrincz P. Gabriella, Fuchs Andrea.
| A kiadás éve: 2017

EZ LESZ NOVEMBER FOLYAMÁN

Fontosabb események, rendezvények

2017. november 3. XIV. Fiatal Kutatók Konferenciája a Genius Jótékonyági Alapítvány szervezésében. Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Főiskola Győr terme (Beregszász, Kossuth tér 6.). Kezds: 9.00 óra.

2017. november 3–5. Házaspárok hétvégéje a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete szervezésében. Helyszín: Antalóc, a Bagolyvár üdülőközpontban. Kezds: 17.00 óra.

2017. november 4. A Gregory BOYD & PETUKHOV trió koncertje Ungváron. Helyszín: ILKO Galéria, Ungvár, Kassai u. 28. Kezds: 18.00 óra.

2017. november 4. Megemlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharc leverésének évfordulójáról az UMSZ Beregszászi Járási Szervezete és a Mezőkaszonyi Középiskola szervezésében. A mezőkaszonyi ellenállók emléktáblájának megkoszorúzása.

2017. november 5. Gaszó Katalin, a Kárpátaljai Megyei Filharmónia szólistájának orgonakoncertje. Helyszín: Ungvár, Színház tér 10. Kezds: 15.00 óra.

2017. november 7. A "Hasta la vista, Lenin" című miniszobor avatása a „nagy októberi forradalom” 100. évfordulója alkalmából. Helyszín: Ungvár, Kijevi part. Kezds: 11.00 óra.

2017. november 8. A KMDFKSZ Gólyabálja. Helyszín: Phantom Night Klub, Ungvár, Kaposi út 156A. Kezds: 20.00 óra.

2017. november 10. Gasztronómiai bemutatóval egybekötött kóstoló és jótékonyági Rózsabál a Kárpátaljai Rózsahölgyek Társasága szervezésében. Helyszín: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola átriuma. Kezds: 18.00 óra.

2017. november 11. Márton-napi rendezvények Munkácson a város védőszentje, Szent Márton születésének 1701. évfordulója alkalmából. A programból:

11.00–11.30 – megnyitó a Szent Márton-székesegyháznál;

11.30–12.00 – ünnepi felvonulás az ez alkalomból kialakított középkori városkába (a városháza mellett);

12.30–16.30 – lovagi torna felnőtteknek és gyermekeknek, táncfoglalkozások, a középkort megidéző helyszínek megtekintése;

16.30 – ünnepi menet lovagokkal, középkori polgárokkal, úrhölgyekkel, lámpásokat vivő gyermekekkel (a központi könyvtár közelében);

17.00 – ünnepi felvonulás;

17.30 – ünnepség a városháza közelében, polgármesteri köszöntő;

18.00 – tűz-show

2017. november 7–11. XI. Együtt író-tábor: Kárpátaljai magyar irodalmi napok Ung-, Bereg- és Ugocsa-vidéken. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) közreműködésével megrendezi hagyományos találkozóját: a XI. Együtt Író-tábort – Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat. A rendezvénysorozat Ungvár, Munkács, Gát, Beregszász, Nagyberég, Nagyszőlős, Karácsfalva, Péterfalva, Tiszabökény, Tivadarfalva, Nagypalád tanintézményeiben, könyvtáraiban zajlik majd. A szervezők tartalmas programmal várják az *Együtt* szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait. A felkért alkotók közül egyes napi programokban részt vesz: **Pomogáts Béla** (Budapest), **Vári Fábián László** (Mezővári), **Dupka György** (Ungvár), **Nagy Zoltán Mihály** (Csonkapapi), **Kocsis Csaba** (Berettyóújfalu), **Oláh András** (Mátészalka), **Lengyel János** (Beregszász-Budapest), **Csordás László** (Eszeny), **Kertész Dávid** (Beregszász), **Marczák Gergely** (Kincsehomok), **Shrek Tímea** (Beregszász), **Lőrincz P. Gabriella**, **Szemere Judit** (Beregszász) és mások).

Az előadókörút előzetes programja

November 7., kedd

1. Rendhagyó irodalomóra. Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán-Magyar Oktatási-Tudományos Intézet. Házigazda: dr. Zubánics László docens, igazgatóhelyettes. Kezdés: 09.00 óra.
2. Rendhagyó irodalomóra. Ungvár, Dayka Gábor Középiskola. Házigazda: Kulin Judit igazgatóhelyettes, Csizmadia Dianna szervező tanár. Kezdés: 10.30 óra.
3. Rendhagyó irodalomóra. Ungvár, Drugeth Gimnázium. Házigazda: Kövy Márta magyar nyelv és irodalom szakos tanár. Kezdés: 12.30 óra.

November 8., szerda

4. Rendhagyó irodalomóra. Munkács, a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsének magyar tagozata. Házigazda: Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár. Kezdés: 10.00 óra.
5. Rendhagyó irodalomóra. Gát, Kovács Vilmos Középiskola. Házigazda: Román Erika igazgató. Kezdés: 12.00 óra.
6. Kovács Vilmos emléktáblájának megkoszorúzása. Gát, Művelődési Ház. Házigazda: Mihalka Mária, a helyi közkönyvtár vezetője. Kezdés: 13.10 óra
7. Rendhagyó irodalomóra. Beregszász, Bethlen Gábor Magyar Gimnázium. Házigazda: Szabó Árpád igazgató. Kezdés: 11.00 óra.
8. Író-olvasó találkozó a Beregszászi járási központi könyvtárban (Beregszász). Házigazda: Varga Éva igazgató. Kezdés: 14.00 óra.
9. Rendhagyó irodalomóra. Nagyberégi Református Líceum, Író-olvasó találkozó. Házigazda: Kovács András igazgató, Gálfy Dezső magyar nyelv és irodalom szakos tanár. Kezdés: 17.00 óra.

November 9., csütörtök

10. Rendhagyó irodalomóra. Nagyszőlős, Perényi Zsigmond Középiskola. Házigazda: Mibilicsi Mónika magyar nyelv és irodalom szakos tanár. Kezdés: 10.00 óra.
11. Rendhagyó irodalomóra. Tiszabökény, Általános Iskola. Házigazda: Szuszik Szergej igazgató. Kezdés: 12.00 óra.
12. Tiszabökény, Árpád-házi Szt. Erzsébet templom. A kárpátaljai üldözött egyházak kiállítása megtekintése. Tárlatvezető: Dupka György. Kezdés: 13.30 óra.
13. Író-olvasó találkozó. Karácsfalva, Sztojka Sándor Görög Katolikus Líceum. Szervező: Varjú Zoltán tanár. Kezdés: 16.00 óra.

November 10., péntek

14. Kiss Ferenc irodalomtörténész (Péterfalva, 1928. november 11. – Budapest, 1999. október 30.) emléktáblájának megkoszorúzással. Tiszapéterfalva, a Kőlcsey Középiskola udvara. Házigazda: **Újvári László** igazgató. Kezdés: 9.00 óra.
15. Rendhagyó irodalomóra. Péterfalvai/Tivadarfalvai Református Líceum. Házigazda: Bohut Andrea igazgató. Kezdés: 10.00 óra.
16. Rendhagyó irodalomóra. Nagypaládi Móríc Zsigmond Középiskola. Koszorúzás Móríc Zsigmond emléktáblájánál. Házigazda: Sötér Géza igazgató. Kezdés: 12.00 óra.

2017. november 13. Aldo de Benedetti „A szerelem szoblimációja” című darabjának bemutatója (főszerepben: Olga Szumszka, Jevhen Papernij, Vitalij Boriszjuk). Helyszín: Kárpátaljai Megyei Zenés-Drámai Színház, Ungvár, L. Tolsztoj u. 12. Kezdés: 18.00 óra.

2017. november 14. Aldo de Benedetti „A szerelem szoblimációja” című darabjának bemutatója (főszerepben: Olga Szumszka, Jevhen Papernij, Vitalij Boriszjuk). Helyszín: Munkácsi Drámai Színház. Kezdés: 18.00 óra.

2017. november 15. „Innovatív munkamódszerek a könyvtárakban címmel könyvtáros-továbbképzésre kerül sor Nagyszőlősen a KMMI és a nyíregyházi Móríc Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár szervezésében. Háziasszony: **Vaskeba Katalin** igazgató. Az oktatási program vezetője: **Dr. Vraukóné Lukács Ilona** főtanácsos, a segédkönyvtáros képzésért felelős szakmai vezető. Helyszín: Nagyszőlős, járási könyvtár. Kezdés: 10.00 óra.

2017. november 16. Indivisibiliter ac Inseparabiliter – Feloszthatatlanul és elválaszthatatlanul. Tudományos konferencia a kiegyezés 150. évfordulója alkalmából. Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. A programból:

8.30–9.00 Regisztráció, Győr terem

9.00–9.15 Megnyitó, Győr terem. **Orosz Ildikó**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora, **Csatáry György**, a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont vezetője.

Előadások, Győr terem. Levezető elnök: **Szamborovszkyné Nagy Ibolya** (II. RF KMF, Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék)

9.15–9.35 **Erdődy Gábor** (ELTE, Új- és Jelenkori Magyar Történelmi Tanszék): Reális kompromisszum, vagy Trianon megágyazója?

9.35–9.55 **Ligeti Dávid Ádám** (VERITAS Történetkutató Intézet): A kiegyezés katonai előzményei. Ferenc József háborúi 1859 és 1866 között;

9.55–10.15 **Melkovics Tamás** (ELTE, Új- és Jelenkori Magyar Történelmi Tanszék): Kemény Zsigmond és a kiegyezés;

10.15–10.35 **Molnár Ferenc** (II. RF KMF, Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont): A kiegyezés és a ruszin mozgalom;

10.35–11.00 Kávészünet

11.00–11.20 **Anka László** (VERITAS Történetkutató Intézet): A harminc évig kormányzó Szabadelvű Párt;

11.20–11.40 **Kerepeszki Róbert** (DE, Történelmi Intézet): Egy "klasszikus" hivatali karrier a "boldog békeidőkben" - Darányi Kálmán pályakezdése és tapasztalatai;

11.40–12.00 **Csernicskó István** (II. RF KMF, Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont): A magyar nyelvpolitika a dualizmus korában;

12.00–12.20 **Csatáry György** (Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont): A kiegyezés hatása vidékünk tudományos életére;

12.20–12.40 **Mándrik Iván** (UNE, Új- és Történelem és Historiográfia Tanszék): Magyarország szerepe az Osztrák-Magyar Monarchia külpolitikájában.

12.40 –14.00 Ebéd (Átrium).

Előadások, Győr terem. Levezető elnök: **Csatáry György** (Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont)

14.00–14.20 **Pilkhoffer Mónika** (PTE, Történettudományi Intézet): Nemzeti stílustörekvések az Osztrák-Magyar Monarchia építészetében;

14.20–14.40 **Szamborovszkyné Nagy Ibolya** (II. RF KMF, Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék): „Politikai község mint erkölcsi testület”. Közösségi építkezés Nagyberegen a dualizmus alkonyán;

14.40–15.00 **Braun László** (II. RF KMF, Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék): A mezőgazdaság változása és a modern hegyvidéki gazdálkodás kiépítésének kísérlete;

15.00–15.20 **Dobos Sándor** (II. RF KMF, Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont): A községnevek törzskönyvezése a mai Kárpátalja területén az Osztrák-Magyar Monarchia idején;

15.20–15.40 **Pallai László** (DE, Történelmi Intézet): A Monarchia pénzügyi helyzete az első világháború idején;

15.40–16.00 **Püski Levente** (DE, Történelmi Intézet): A dualizmus kori magyar parlament továbbélése a két világháború között.

16.00 Zárzó.

2017. november 17–19. Kárpátaljai Beaujolais – Újbor Fesztivál. Helyszín: Ungvár, Bagolyfészek borospince.
Kezdés: 11.00 óra.

2017. november 17. „NEVÜK ÉLNI FOG NEMZEDÉKRŐL NEMZEDÉKRE.” Múltidézés a Kárpát-medencében: szovjet katonai megtorlás, GULÁG és GUPVI táborok, áldozatok, emlékhelyek... Nemzetközi emlékkonferencia a Szolyvai Emlékparkbizottság és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. Kapcsolt rendezvény: emlékkiállítás, könyvbemutató, dokumentumfilm-vetítés (Hajduk Márta rendezésében: Kárpátaljai tragédia) stb.

Helyszín: Beregszász, Európa-Magyar Ház, Széchenyi u. 59/B.).

Időpont: 2017. november 17., péntek. Kezdés: 10.00 óra (közép-európai idő).

ELŐZETES PROGRAM

I. 10.00–11.00. Köszöntések, filmbemutató

- Az emlékkonferencia megnyitása: **dr. Tóth Mihály**, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke
- Megemlékezés: mécsesgyújtás, közös ima a mártírok lelki üdvéért a történelmi egyházak képviselőinek közreműködésével (**v. h. Pocsai Vince** ref. lelkész és mások).
- A "Kárpátaljai tragédia..." című dokumentumfilm bemutatója (**Hajduk Márta** rendező).

II. 11.00-11.50 Szakmai konferencia, **Levezető elnök: dr. Zubánics László.**

11.00–11.10 Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére létrehozott emlékbizottság tagja: A Pécsi Német Kör emléktűzja a magyar rabok nyomában Kaukázus (Örményország), Euro-Ázsia (Kazahsztán, Üzbegisztán) országaiban.

11.10–11.20 dr. Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára: „Adalékok a 4. Ukrán Front egységei által területszerzési szándékkal megszállt Csonka-Beregből, a szlovákiai Ung-vidék településeiről 1944–1945-ben Szolyvára és más gyűjtőlágerekbe elhurcoltak tragikus történetéhez, az áldozatok emlékének megőrkítéséhez.

11.20–11.30 Kovács Sándor: A szovjet terror kárpátaljai emléktérképéről.

11.30–11.40 Korszun Alekszej történész („Erőszakos politikai represszió a kárpátaljai lakosok ellen a szovjetizálás befejező szakaszában 1947–1953 között. A levéltári dokumentumok, anyagok gyűjteményéről) Az ukrán nyelvű előadás kivonatát **dr. Zubánics László** ismerteti).

11.40–11.50 Kérdések, hozzászólások.

11.50–12.00 Kávészünet

III. 12.00–13.00. Fiatal kutatók fóruma. **Levezető elnök: dr. Zubánics László.**

12.00–12.10 Bimba Brigitta, a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója: Az otthon maradt nők sorsa az 1944-es őszi elhurcolás időszakában.

12.10–12.20 Marcsák Gergely, a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója: Tollas Tibor, a füveskerti költő, Kárpátalja tragédiájának szemtanúja.

12.20–12.30 Csordás László, a Debreceni Egyetem abszolvált PhD-hallgatója: Emlékirás és emlékolvasás (Kárpátaljai magyar férfiak a sztálini lágerekben)

12.30–12.40 Kosztyó Gyula, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem abszolvált PhD-hallgatója, az United States Holocaust Memorial Museum levéltári kutatója: A kolhozrendszer kiépülése a szovjet terror légkörében.

12.40–12.50 Mádi Bianka, az UNE Magyar Kara történelem szakos hallgatója: Az internálás idején otthon-maradottak mindennapjai.

12.50-13.00 Kérdések, hozzászólások. Zárszó.

2017. november 17., péntek, délutáni program

14.00 indulás Ungvárra.

15.30–16.00 A Sztálini Terror Áldozatai Kárpátaljai Emlékmúzeumának felavatása.

Helyszín: Ungvár, Duhnovics Ház, Pravoszláv part 22.

2017. november 18. A Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások Emlékéve záróprogramjaiba illeszkedve a kárpátaljai magyar és német nemzetiségű férfi lakosság 1944 őszi „malenykij robotra” történt elhurcolásáról való méltó megemlékezéséért a Szolyvai Emlékparkbizottság a történelmi egyházakkal, valamint magyar és német társadalmi szervezetekkel közösen 2017. november 18-án 11.00 órai (közép-európai idő) kezdettel ökumenikus istentisztelettel egybekötött koszorúzást tart a Szolyvai Emlékparkban.

A megemlékezés keretében sor kerül – a Gulág Emlékbizottság által támogatott - az anyaországi Csonka-Bereg 23 település 1768, valamint a szlovákiai Ung-vidék 17 községéből elhurcolt 199 áldozat nevét megőrkítő 22 emléktábla felavatására, felszentelésére, akiket a 4. Ukrán Front katonai tanácsa 0036. sz. rendelete alapján hurcoltak el 1944 őszén Szolyvára. Ugyanitt hajtunk fejet a sztálini terror áldozataivá vált magyar parlamenti képviselők, felsőházi tagok emlékjelénél is.

A programból:

10.00. Megemlékezés és koszorúzás a szolyvai honfoglalási harcos emlékművénél (Szolyva paszikai bejáratánál). A megjelenteket köszönti: dr. Zubánics László történész.

11.00 Megszólal az Emlékpark Mártírok Kápolnájának lélekharangja. Megnyitó: dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke.

11.10–11.45. Megemlékező beszédet tartanak: a KMKSZ és az UMDSZ vezetői, a magyar kormány, a parlamenti pártok, az ukrán állami szervek, Kárpátalja regionális és helyi önkormányzatai, valamint magyar és német társadalmi szervezetek képviselői. Közben lágerversek, dalok hangzanak el a tiszabökényi *Tiszacsillag kórus* előadásában.

11.45–12.00 Ökumenikus gyászszerartás a római katolikus, a görögkatolikus és a református egyház képviselőinek részvételével.

A Csonka-Bereg és az Ung-vidék áldozatainak nevét megőrkítő 22 emléktábla, az elhurcolt és kivégzett magyar országgyűlési képviselők, felsőházi tagok emlékjelének felavatása, felszentelése.

12.00 Koszorúzás.

2017. november 19. Búcsú Szt. Erzsébet tiszteletére, emlékmise a mártírok emlékére a Tiszabökényi Árpád-házi Szt. Erzsébet és a Mártírok templomában. Helyszín: Tiszabökény, Zrínyi Ilona u. 93/a. Kezds: 11.00 óra.

Program:

Υ□□□□□□□□□□*Búcsús szentmise, misét celebrál Majnek Antal* megyéspüspök.

Υ□□□□□□□□□□*Körmenet*

Υ□□□□□□□□□□*Az elhurcoltak emlékművénél koszorúzás*

Közreműködik a helyi Tiszacsillag kórus.

2017. november 20. Megemlékezés a „malenykij robot” áldozatairól a Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum szervezésében.

2017. november 21. A nemrég elhunyt **Micska Zoltán** kárpátaljai festőművész kiállítását nyitják meg a kijevi „Csokoládé Ház” múzeumban.

2017. november 22. Innovatív munkamódszerek a könyvtárakban címmel könyvtárosok továbbképzése lesz Tégláson a KMMI és a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár szervezésében. **Háziasszony:** Bodák Erzsébet, a módszertani osztály vezetője. Az oktatási program vezetője: **Dr. Vraukóné Lukács Ilona** főtanácsos, a segédkönyvtáros képzésért felelős szakmai vezetője Helyszín: Téglás, járási könyvtár. Kezds: 10.00 óra.

2017. november 25. Jótékonyági Katalin-napi bál. Helyszín: Arany Páva hotel-étterem, Beregszász, II. Rákóczi Ferenc tér. Kezds: 19.00 óra.

2017. november 26. Filmbemutató Szalókán. **Kárpátalja – Szalóka** című rövidfilmjéért **Mankovits Tamás** az idei első Rendszerváltó Filmszemlén, Lakiteleken elnyerte a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Hírlap különdíját. Az 1944-ben elhurcolt kárpátaljai magyarok tragédiájáról 1989.november 26-án Szalókán tartott megemlékezésről, illetve egy jelképes temetésről szól, amelynek bemutatott túlélői már nem élnek, akik először beszélhettek nyíltan az 1944 novemberében munkatáborba hurcolt negyvenezer kárpátaljai magyar tragédiájáról.

2017. november 26. „Napszentület” – Őseink Hagyatéka. Az Ördögborda néptáncgyűttes (Erdély, Balánbánya) a Kárpát-medence hat országa hat települését érintő turnéjának előadása.

Az 1996-ban alakult Ördögborda Néptáncgyűttes vezetői – Sándor Csaba Lajos és Ágnes –, valamint a volt és jelenlegi táncosai célul tűzték ki, hogy a nagy elődök nyomán kutassák, őrizzék és továbbadják a sokszínű magyar népdal, néptánc még fellelhető, megosztandó értékeit. Az eltelt több mint húsz év alatt a Csíki- és Gyergyói-medencében összesen 11 359 gyermeket oktattak néptánra, 87 önálló műsort szerkesztettek, 266 fellépésük volt Erdélyben, 94 külföldi turnén vettek részt, összesen 209 fellépésük volt külföldi színpadokon.

Mostani előadásuk egy, a Mezőség táncanyagát összefoglaló, az emberi élet fontos eseményeit magában foglaló (születés, katonáskodás, szerelem, esküvő, temetés) műsor, amely egyúttal tiszteletadás az idén 91 esztendőes **KALLÓS ZOLTÁN** néprajzkutató, néprajztudós előtt. A november 25-i Válaszúti Kallós Alapítvány és Múzeumbeli bemutató után öt ország öt településére (Ungvár, Füle, Budapest, Péterréve, Pélmonostor) viszi el az együttes **KALLÓS ZOLTÁN** műsorba beépített videó üzenetét a hagyománytiszteelő fiataloknak s nem csak fiataloknak.

Az ungvári fellépés a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és Magyarország Ungvári Főkonzulátusa támogatásával valósul meg. Előzetes helyszín: Kárpátaljai Megyei Filharmónia, Ungvár, Színház tér 10. Kezds: 18.00 óra.

2017. november 30.– december 16. ProAgri Napok a Pro Agricultura Carpatika Alapítvány szervezésében.

A programból:

November 30. Minden, ami SZAMÓCA! (Fajtaválasztás, technológia, növényvédelem). Új irányzatok a gyümölcstermesztésben: kiwi és csemegeszőlő termesztése. Helyszín: Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum.

December 2. Termesszünk energiát! A fűtési célú energianövények (császárfű és energiafűz) termesztése és felhasználása. Az energiafűz betakarításának gyakorlati bemutatója. Helyszín: Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum.

December 16. UBORKANAP! Hajtatási technológiák, tápoldatozási lehetőségek, növényvédelem.

Fakultatívan:

1. Díszkertek, parkok és közterületek növényvédelme.

2. Új irányzatok a gyümölcstermesztésben: kiwi és csemegeszőlő termesztés.

Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Az előadásokat elismert külföldi és kárpátaljai szakemberek tartják. A regisztráció 9.00 órától, az előadások 10.00 órától kezdődnek (közép-európai idő).

2017. november 30–december 4. Immár nyolcadik alkalommal rendezik meg Kijevben a Kortárs Magyar Filmfesztivált. A megnyitón **Hajdu Szabolcs** rendező *Ernellák Farkaséknál* című alkotását mutatják be. A fesztiválon a hagyományokhoz hűen különböző műfajú filmeket tekinthetnek meg az érdeklődők. A program további filmjei között szerepel a *Tiszta szívvel* (rendezte: **Till Attila**), *Fekete Ibolya Anyám és más futóbolondok a családból* című vígjátéka, *Az éjszakám a nappalod* című film **Dési András György** és **Móray Gábor** rendezésében, *Nimród Antal Kontroll* című filmje és a *Félvilág* című alkotás **Szász Attila** rendezésében.

2017 november folyamán. Falunapok, alkotótáborok, író-olvasótalálkozók, könyv és Együtt-bemutatók, kiállítások.

VENDÉGSÉGBEN

2017. november 4. Az 1956-os forradalom áldozatainak emléknapja. Berettyóúfaluban, a Nadányi Zoltán Művelődési Házban, 16.00 órakor dr. Dupka György GULÁG-kutató tart előadást 1956 Kárpátalján címmel.

Az előadás keretében bemutatásra kerül Kocsis Csaba *Elrabolt ötven évem... XX. századi emlékek szintézise* című könyve (Intermix Kiadó. Ungvár – Budapest, 2017.) A kisregény főhőse valós személy, Bucsellá József kárpátaljai magyar, aki dezertál 1956-ban a szovjet hadseregből, mert nem akar a „saját vére” ellen harcolni. Golyó általi halálra ítélik, de túléli a sortűzet és a felépülését követően örökös száműzetésre „enyhítik” a büntetését. 40 évvel később mégiscsak hazakerül Szibériából. Az előadást követően gyertyagyújtás lesz a népligeti kopjafánál...

2017. november 10–12. Magyar-Ukrán Zenei Napok Miskolcon.

A programból:

November 10., péntek. Forrás kamarakórus, „Kettős Parafrazis duó”, Vihula Mihajlo/ Bernáth Ferenc + vendég Bernáth Viktória (ének), Akvarell formáció. Helyszín: Miskolci Galéria, Kondor terem (Miskolc, Rákóczi F. u. 2.) Kezds: 18.00 óra.

November 11., szombat. Minár Mónika (gitár, Olaszország), Hmelynyckyy kamarazenekar (Ukrajna). Közreműködik: Vihula Mihajlo (gitár). Helyszín: Miskolci Galéria, Rákóczi terem. Kezds: 16.00 óra.

November 12., vasárnap. Szent Naum kamarakórus, Cardinál Mindszenty kórus, Cantus Agriensis, Hmelynyckyy kamarazenekar. Helyszín: Szentháromság ortodox templom (Miskolc, Deák tér 7.). Kezds: 12.30 óra.

2017. november 16–18. XXVIII. Érmindszenti Zarándoklat.

A programból:

November 16., csütörtök, Szatmárnémeti

12.00 Táblaavatás Ady román fordítója: Gabriel Georgescu emlékére (Gabriel Georgescu /volt Vajay – I.C.Duca/ utca 33 szám).

Ünnepi beszédet mond: Kereskényi Gábor, Szatmárnémeti polgármestere, Felician Pop, a Szatmár Megyei Múzeum főigazgatója, Muzsnay Árpád, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület főtanácsosa.

Szavalnak: Bogdan Botiș, Andreea Stan, Vivien Szeremi, Kegyes Dávid, Kovács Viktória, a Mihai Eminescu Nemzeti Kollégium és a Kölcsey Ferenc Főgimnázium diákjai.

Ebédészünet.

18.00 Ady-est a Szatmárnémeti Római Katolikus Püspöki Palota Dísztermében (1 Decembrie 1918 /volt Széchenyi/ utca 2 szám).

Köszönti a jelenlevőket: Muzsnay Árpád, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület főtanácsosa, Schönberger Jenő római katolikus megyéspüspök.

Ünnepi beszédet mond: Szili Katalin, miniszterelnöki megbízott (Budapest).

Intés az őrzőkhöz – Összeállítás Ady Endre verseiből – Előadja: Havas Judit előadóművész (Budapest). Közreműködik: Cserey Csaba ütőhangszeres (Szatmárnémeti)

November 17., péntek, Szatmárnémeti

11.00 –13.00 A Mindszent nevet elő-, vagy utótagként viselő Kárpát-medencei települések találkozója – a Megyei Múzeum II. emeleti dísztermében – (Vasile Lucaciu sétány 21) A találkozó díszvendége: Szili Katalin, jogász, a Magyar Országgyűlés volt elnöke Pataki Csaba, mérnök, a Szatmár Megyei Tanács elnöke.

Köszöntőt mond: Marius Andrei Roca, Érkávás község polgármestere, Bagitáné Szécsényi Mária, Mindszent alpolgármestere, a Mindszenti Napokért Egyesület elnöke Kocsorva Amália, Királydaróc alpolgármestere. Küldöttek bemutatkozása és kötetlen beszélgetése a testvértelépülési kapcsolatok elmélyítéséről.

Ebédészünet

15.00 Az örök Ady – irodalmi tanácskozás a Megyei Múzeum II.emeleti dísztermében – (Vasile Lucaciu sétány 21). Köszöntőt mond: Muzsnay Árpád, az Ady-megemlékezés főszervezője. Tanácskozásvezető: Pomogáts Béla, irodalomtörténész (Budapest).

Előadások:

Kozma Dezső, irodalomtörténész (Kolozsvár): Fordulat az erdélyi Ady-viták történetében – Makkai Sándor Ady-könyve;

Karádi Zsolt, irodalomtörténész (Nyíregyháza): Görömbei András Ady-élménye;

Egyed Emese, költő, irodalomtörténész (Kolozsvár): A Gare de l'Esten – új értelmezés;

Pop Felician, költő, műfordító (Szatmárnémeti): Forța toposului la Ady: De la Eriu la Ocean – A toposz ereje Adynál: Az Értől az Óceánig;

Kávészünet

17.00 A tanácskozás folytatása. Tanácskozásvezető: Egyed Emese, költő, irodalomtörténész (Kolozsvár).

Előadások:

Pomogáts Béla, irodalomtörténész (Budapest): Ady és Erdély;

Balázs Imre József, költő, irodalomtörténész (Kolozsvár): Az Ady-féle költőszerep a kortárs kultúrában;

Kereskényi Sándor, irodalomtörténész (Szatmárnémeti): Ady Endre identitásdiskurzusa;

Hegy Katalin, főmuzeológus (Budapest): Ady Endre örökségét ápoló emléklakások és szobák Erdélyben és Magyarországon;

Tanácskozási-záró kerekasztal-beszélgetés. Vezeti: Egyed Emese, költő, irodalomtörténész (Kolozsvár).
18.45 Az Összetartozunk Együttes bemutatkozása. Tagjai: Sándor Arijen, Szabó Magda, Tóth Ugyonka Frigyes (Tornycs - Délvidék), Szakál Judit (Hódmezővásárhely - Magyarország).

A délelőtti és délutáni programok nyitányaként Ady-verseket szaval: Havas Judit előadóművész

November 18., szombat, Érmindszent-Adyfalva

9.00–9.45 Ökumenikus istentisztelet a református templomban. Üdvözlő beszédet mond: Gál Sándor lelkipásztor. Igét hirdeti: Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke (Nagyvárad), Gyerő Dávid, a Magyar Unitárius Egyház főjegyzője (Kolozs).

Emléktáblaavatás. Beszédet mond: Bagitáné Szécsényi Mária, a Mindszenti Napokért Egyesület elnöke.

10.00 Ünnepi megemlékezés és koszorúzás – a költő szülőháza udvarán.

Köszöntőt mond: Marius Andrei Roca, Érkávás község polgármestere, Pataki Csaba, a Szatmár Megyei tanács elnöke, Mile Lajos, Magyarország kolozsvári főkonzulja

Ünnepi beszédet tart: Kelemen Hunor, költő, az RMDSZ szövetségi elnöke, Lezsák Sándor, költő, a Magyar Országgyűlés elnöke.

„Mindszientiek” üdvözlője: Fukszberger Imre, Csehimindszent polgármestere.

Szavalnak: Nagy Henrietta, Salcudean Levente, Bihari Renáta, csíkmindszenti, nagykárolyi és tasnádi versmondók.

Fellépnek: Havas Judit előadóművész (Budapest), a délvidéki Összetartozunk Együttes. Tagjai: Sándor Arijen, Szabó Magda, Tóth Ugyonka Frigyes (Tornycs - Délvidék), Szakál Judit (Hódmezővásárhely - Magyarország).

Díszőrséget állnak: a szatmárnémeti és szilágysomlyói cserkészcsapatok tagjai. A koszorúzást levezeti: Bendel József mérnök.

2017. november 18., szombat, Nagykároly

14.00 Szoboravatás. Bíró Lajos: Ady Endre és Marchiş Otilia (Itóka) – a Károlyiak kastélya főbejárataival és az Oţelul üzlettel szemben. Köszöntőt mond: Kovács Jenő, Nagykároly polgármestere.

Ünnepi beszédet tart:

Szili Katalin, miniszterelnöki megbízott, a Magyar Országgyűlés volt elnöke, Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke, Virgil Bercea, görögkatolikus püspök (Nagyvárad), Tuross Lóránd, az RMDSZ Szatmár megyei szenátora.

Fellépnek:

Havas Judit előadóművész (Budapest), a délvidéki Összetartozunk Együttes (tagjai: Sándor Arijen, Szabó Magda, Tóth Ugyonka Frigyes (Tornycs - Délvidék), Szakál Judit (Hódmezővásárhely - Magyarország).

Szaval: Bartha Máté nagykárolyi versmondó.

Díszőrséget állnak: a nagykárolyi cserkészcsapat tagjai. A koszorúzást levezeti: Bogdan Georgescu közigazgász.

2017. november 20. A Gulágkutatók Nemzetközi Társaságának ünnepélyes rendezvénye a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emléknapja alkalmából. Kiemelt vendég: dr. Latorcai Csaba helyettes államtitkár (Miniszterelnökség).

A program keretében fotókiállítást, koncertet és könyvbemutatót szerveznek. (Szerk.: Bognár Zalán-Muskovics Andrea: Emberek az embertelenség világában, GKNT Évkönyv. Szerk.: Bognár Zalán-Muskovics Andrea Anna; People in the World Inhumanity. Szerk.: Bognár Zalán-Muskovics Andrea Anna; Budapest, Kárpát-medence-Málenkij robot, Emlékezet. Gulágkutatók VII. Nemzetközi Konferenciájának kötete stb. Ezekben a kiadványokban mások mellett kárpátaljai GULÁG-kutatók (Dupka György, Molnár D. Erzsébet) előadásait, tanulmányait is közreadják. Helyszín: Budapest, Párbeszéd Háza (Pázmány Péter terem), Kezdet: 14.00 óra.

PROGRAMAJÁNLÓ, KIÁLLÍTÁSOK, ELŐADÁSOK

Állandó kiállítások:

- Koczka Antal festőművész emlék- és múzeumháza. Ungvár, Vinnyicsna út 20. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8.00–16.00 óra között, Tel: (03122) 3-06-91. A kiállítás tárgyai: festmények, dokumentumok, levelek.
- „Uzshorod” Galéria. Ungvár, Szvoboda sugárút 7/26. Nyitva tartás: kedd – vasárnap (hétfő szabadnap) 10.00–17.00 óra között, Tel: (0312) 61-25-49. A galéria állandó kiállításokat szervez ukrainai és a szomszédos országok művészeinek alkotásaiból.
- Manajló Tivadar festőművész emlék- és múzeumháza. Ungvár, Drugeth út 74. Nyitva tartás: kedd-szombat 8.00–16.00 óra között, Tel: (03122) 3-25-95. A festményeken kívül dokumentumok, kéziratok és levelek fénymásolatai is helyet kaptak a kiállításon.
- Kárpátaljai Népi Építészeti Múzeum. Ungvár, Káptalan u. 33 a. Nyitva tartás: hétfő-vasárnap (kedd szabadnap) 8.00–15.30 óra között Tel: (03122) 3-73-92.
- Kárpátaljai Honismereti Múzeum. Ungvár, Káptalan u. 33. Nyitva tartás: hétfő-vasárnap (kedd szabadnap) 08.00–15.30 óra között. Tel: (03122) 3-44-42

Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karán az alábbi alkotók kiállítása tekinthető meg:

- Molnár Zsolt Magyarlakta települések címerei és pecsétjei.
- A Péterfalvai Képtárban megtekinthetők a Munkácsy Mihály Alkotótábor tagjainak munkái, amelyek a képtár állományát gyarapítják. A tárlaton többek között láthatjuk: Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Bartosh József, Bartosh Tatjana (Beregszentmiklós), Bilák Marina (Rahó), Fuchs Andrea (Ungvár), Darabán János (Rahó), Homoki Gábor (Péterfalva), Kalitics Erika (Munkács), Kutasi Xénia (Bene), Klisza János (Ungvár), Klisza Krisztina (Ungvár), Lőrincz István, Lőrincz Katalin (Ungvár), Matl Péter, Matl Szilárd (Munkács), Nigriny Edit (Ungvár), Prófus Marianna (Beregszász), Réti János (Ungvár), Soltész Péter (Ungvár) munkáit.
- Kárpátalja kortárs képzőművészeinek, népművészeinek, fotóművészeinek állandó kiállítása a Péterfalvai Képtárban (cím: Péterfalva, György Endre kastély). Tárlatvezető: Borbély Beáta igazgató. A képtár eddig közel kétszáz képzőművészeti alkotással gyarapodott. A kárpátaljai jeles alkotók válogatott munkáiból állandó kiállítás nyílt: Balla Pál, Habda László, Herc Jurij, Harangozó Miklós, Kassai Antal, Kontratovics Ernő, Kosztrub Georgij, Medveczkyné Luták Edit, Medveczky Miklós, Mikita Volodimir, Mitrik Mihajló, Prihogyko Vjacseszláv, Sütő János, Szkakandij Vaszil, Szaller Olekszandr, Zvenigorodszkij Vitalij és mások, akiknek alkotásaival a tárlat reprezentálja Kárpátalja korábbi évtizedeinek festészetét. (Ungvár), Soltész Gabriella (Ungvár), Picur Zoltán, Szajkó Tibor (Beregszász).
- Az ugcsoi népművészek alkotásainak, Tiszahát népének életvitelével kapcsolatos tárgyak állandó kiállítása a Tiszaháti Tájmuzeumban (Fogarasy-kúria, Tiszabökény-Farkasfalva).
- Garanyi József és Horváth Anna valamint más beregvidéki képzőművész állandó emlékkiállítása a Beregvidéki Muzeumban.
- A Beregszászi 6. Számú Általános Iskolában állandó kiállítás Horváth Anna hagyatékának egy részéből, amelyet Finta Éva költő adományozott az intézménynek.
- Bartosh Tatjana, Bartosh József és más kárpátaljai kortárs alkotók kiállítása a beregszentmiklósi várkastélyban.
- Tiszabökényi Árpád-házi Szent Erzsébet római katolikus templom: „Egyházüldözés Kárpátalján 1944–1991” című állandó tárlat **dr. Dupka György** összeállításában. A Gulág Emlékbizottság támogatásával készült 30 tablón keresztül bemutatásra került az üldözöttek szenvedéstörténete öt témakörben: „A Gulágra elhurcolt kárpátaljai római katolikus papok 1945–1956”, „A görögkatolikus egyház felszámolása, a lelképászorok meghurcoltatása és rehabilitálása Kárpátalján 1945–1989”, „A kárpátaljai református lelkészek és egyházi élet a szovjet egyházpolitika szorításában”, „Más felekezetekhez tartozó hívek üldözése, a vallásgyakorlás korlátozása a szovjet érában.”

HAZNOS KULTURÁLIS, IRODALMI, MŰVÉSZETI, TUDOMÁNYOS INFORMÁCIÓK

Y□□□□□□□□Magyar Művelődési Intézet: www.kmmi.org.ua

Y□□□□□□□□Kovács Vilmos Irodalmi Társaság: <http://kvit.hu/Kárpátaljai>

Y□□□□□□□□Kárpátaljai Tudományos Adatbank: karpataljaiadatbank.net

Y□□□□□□□□II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola: www.kmf.uz.ua

Y□□□□□□□□Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán-Magyar Oktatási-Tudományos Intézete: magyarkar-une.org

KÖNYVESPOLC 2017

Megjelent az **EGYÜTT** című irodalmi folyóirat 2017. évi 4. száma.

Tárolt változata: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=27&booktype_id=2

MEGJELENT

Dupka György: Magyar irodalmi élet és írásbeliség Kárpátalján. Írástudókat adó táj kultúrtörténeti jellegzetességei, kortárs írók, irodalmi életet generáló intézmények adattára. – Kárpátaljai Magyar Könyvek 245. Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2017. – 225. old.

Tárolt változata: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=530

A Kárpát-medencéből elhurcolt magyar és német rabok nyomában Oroszföldön és Kaukázus országaiban. Nemzetközi emlékkonferencia anyagai, Makkosjánosi, 2016. november 18. Szerkesztette: dr. Dupka György, dr. Zubánics László. Kárpátaljai Magyar Könyvek 256. – Ungvár-Budapest: Szolyvai Emlékparkbizottság-Intermix Kiadó, 2017.

Tárolt változat: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=538

Kocsis Csaba: Elrabolt ötven évem. XX. századi emlékek szintézise. Bucsellá József és 56-os sorstársai emlékére). Kárpátaljai Magyar Könyvek 258. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2017.

Tárolt változat: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=537

A kivégzett, lágerekben elhunyt kárpátaljai magyar képviselők (1945-1949). Bródy András és társainak emlékkönyve. Szerkesztette: dr. Dupka György, dr. Zubánics László. Kárpátaljai Magyar Könyvek 264. – Ungvár-Budapest: Szolyvai Emlékparkbizottság-Intermix Kiadó, 2017.

Tárolt változata: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=539

Historia et magistra vitae. Az I. Lehoczky Tivadar Helytörténeti és Néprajztudományi Konferencia anyagai (szerkesztő Zubánics László, Kocsis Mária). – Kárpátaljai Magyar Oktatásért Alapítvány-Intermix Kiadó, 2017.

Különjárat. Fiatal kárpátaljai szerzők antológiája. Összeállító: Szemere Judit. Előszó: Füzési Magda. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2017.

Tárolt változat: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=529

Kárpátaljai magyar nők a Gulágon. Összeállította: Dupka György. Utószó: Csordás László. – Ungvár-Budapest: Szolyvai Emlékparkbizottság, Intermix Kiadó, 2017.

Tárolt változat: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=547

Dupka György: Kárpátalja magyar művelődéstörténete. Kultúrtörténeti fejezetek Trianontól napjainkig. Történelmi szociográfia. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2017.

Tárolt változat: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=29&book_id=552

Dupka György, Fuchs Andrea: Kárpátaljai magyar művészek arcképcsarnoka. – Ungvár- Budapest: Intermix Kiadó, 2017.

Tárolt változat: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=29&book_id=553

Kárpátaljai magyar férfiak a Gupvi-Gulág táborokban. Összeállította: Dupka György. Utószó: Csordás László. – Ungvár-Budapest: Szolyvai Emlékparkbizottság, Intermix Kiadó, 2017.

ELŐKÉSZÜLETBEN

Kovács Elemér: Kárpátaljai anekdoták kincstára. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2017.

Dupka György: A nagy háború (kollektív) emlékezete Kárpátalján. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2017.

A kereszt/tyén egyház üldözése Kárpátalján a kommunista rezsim alatt, 1944-1991. Az állandó kiállítás katalógusa. Összeállította: Dupka György. – Ungvár-Budapest: Szolyvai Emlékparkbizottság, Intermix Kiadó, 2017.

Magyar könyvek széles választékával várja a könyvbarátokat az Ung (Ungvár, Vár u.2.), a Bereg (Beregszász, Ivan Frankó u. 19.), az Ugocsa (Nagyszőlős, Béke u. 36.) könyvesboltokban.

(Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook,
www.karpatalja.ma, www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit, Lőrincz P. Gabriella, Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat

Archívum: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=30&booktype_id=5